

UNIVERSITETET FOR MILJØ- OG BIOVITENSKAP
STUDIEAVDELINGEN

SAKSBEHANDLER BJØRG EKERHOLT DYSVIK
DIREKTE TLF 64965962
E-POST bjorg.dysvik@umb.no
BESØKSADRESSE UNIVERSITETSTUNET 3, CIRKUS

VÅR REF 2009/48
DERES REF
DATO 27.01.2009

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Høring - innstillingen til utvalget for fag- og yrkesopplæringen/Karlsenutvalget - høringsuttalelse fra Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)

Vi viser til brev av 27.10.08 hvor UMB inviteres til å komme med en høringsuttalelse på ovennevnte innstilling.

Innstillingen ble den 22.01.09 behandlet i universitetets studienemnd, for deretter å bli vedtatt den 26.01.09 av rektor på fullmakt fra universitetsstyret.

UMB vil i det påfølgende gi tilbakemelding på følgende punkter:

- Utbygging av Y-veien til flere fagområder

Y- veien, opptak til bestemte studier på grunnlag av relevant fagbrev, har vært et godt tiltak. UMB mener at Y-veien med fordel kan bygges ut innenfor flere fagområder, dersom de faglige og administrative forutsetningene ligger til rette for det. Y-veien fordrer et gjennomarbeidet løp med god tilrettelegging. Det bør foretaes en enkeltvis behandling av hvert fagområde, og fagmiljøene selv bør utrede hvorvidt det er hensiktsmessig med en Y-vei satsning.

- Sette ned aldersgrensen for realkompetansevurdering

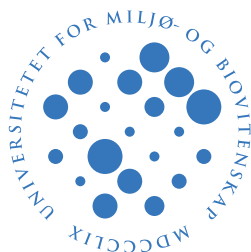
Utvalget begrunner forslaget med at det "vil gi studiemuligheter til individer som i dag må ta fag for å bli generelt studiekompetente eller vente til de er 25 år for å kunne begynne i høyere utdanning" (punkt 6.4.5).

UMB er positiv til at det bør ses nærmere på dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse, men UMB vil samtidig påpeke at frafall er et stort problem innen høyere utdanning i de tilfeller hvor studentene ikke har den nødvendige bakgrunnskunnskapen. UMB tror ikke det vil være tjenelig for denne gruppe søkere at aldersgrensen for realkompetansevurdering senkes. Opparbeiding av realfagkompetanse er noe som krever tid, inkludert erfaring, dersom den skal kunne være med som en del av opptaksgrunnlaget til høyere utdanning

UMB mener at en utvidelse av Y-veien, og en utvidet rett til tredje påbyggingsår, vil ivareta behovene til den aktuelle gruppen.

- Alle som har fullført videregående er generelt studieforbereidte uavhengig av utdanningsprogram

Forslaget innebærer at kravet om generell studiekompetanse faller bort. Dette vil være problematisk selv om det i rapporten argumenteres for at "grunnopplæringen vil bli betydelig styrket gjennom sterk vekt på basiskompetanse". UMB tror ikke at all grunnopplæring kan sidestilles med den elevene får på de mer

allmennfaglige linjene. Hvis forslaget går igjennom, vil det være universitetene og høyskolene som må sørge for en videreopplæring av enkelte studentgrupper. Alternativt: senke nivået på utdanningen.

Forslaget om, og problemet med at basiskompetansen skal styrkes betydelig, er det faktum at mange på yrkesfaglig linje i dag har store vanskeligheter med å gjennomføre. Mye av bakgrunnen for å skrive rapporten var å se på hvorfor det var så stort frafall fra yrkesfaglig utdanning. UMB tror en del av svaret ligger i at mange studenter etter kunnskapsløftet ikke klarer teorien.

UMB mener at den yrkesfaglige utdanningen må være så praktisk rettet at også de som sliter teoretisk kommer igjennom. For de som velger yrkesfaglig utdanning, men som har ønsket og evner til å få generell studiekompetanse, må det være valgbare fordypningsmuligheter for dette.

UMB reagerer på det som kan oppfattes som en ”omkamp” om Kvalitetsutvalgets innstilling, og støtter utvalgsmedlemmet Per Aahlins særmerknad til punkt 6.4.6. Generell studiekompetanse med vekt på fellesfagene er en avgjørende faktor for å lykkes i høyere utdanning, og en rett til et tredje påbyggingsår er et langt bedre grunnlag for å øke sosial mobilitet enn utvalgets forslag.

UMB mener at yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram må betraktes som likeverdige, men ulike. En ytterligere teoretisering av yrkesfagene er ikke en løsning, verken for å ”øke statusen til fag- og yrkesopplæringen”(NOU 2008: 18, s. 94) eller fylle behovet for mer spesialisert kunnskap. Målet med fag- og yrkesopplæringen må være å utdanne gode fag- og yrkesutøvere. Bedre rådgivning og veiledning i ungdomsskolen er et eksempel på tiltak som kan bidra til at elevene tar mer informerte og bevisste valg.

- Rett til å ta kurs i fellesfag etter oppnådd fagbrev

UMB ser positivt på at alle som har oppnådd fagbrev bør gis rett til et påbyggingsår, der dette vil kunne være en videreføring av elevens utdanningsløp for å oppnå generell studiekompetanse.

- Annet

I kapittel 6.4.7 *Uttelling av fagskolen i høyere utdanning* går det fram at det vurderes å innføre fagskolepoeng eller studiepoeng for fagskoleutdanningen. UMB vil fraråde bruk av betegnelsen studiepoeng i fagskoleutdanningen. Dersom en skal si noe om læringsomfanget, bør en nytte betegnelsen fagskolepoeng.

Med hilsen

Siri Margrethe Løksa
studiedirektør

Björg Ekerholt Dysvik
seniorrådgiver

